

Wojna obronna 1939

<https://1wrzesnia39.pl/39p/kalendarium-1/8885,17-wrzesnia-1939-niedziela.html>

19.05.2024, 05:51

Wydarzenia

- O godz. 3.00 nad ranem zastępca ministra spraw zagranicznych ZSRS Władimir Potiemkin przedstawia ambasadorowi polskiemu Wacławowi Grzybowskiemu notę informującą o upadku państwa polskiego, nieistnieniu najwyższych organów władzy i wynikającej stąd konieczności ochrony życia i mienia ludności Zachodniej Ukrainy i Białorusi. Polski ambasador nie przyjmuje noty.

- Początek agresji sowieckiej na Polskę. Oddziały sowieckie napotykają na opór jednostek Korpusu Ochrony Pogranicza (m.in. Pułku „Sarny”, Zgrupowania „Małyńsk”, batalionów: „Kleck”, „Ludwikowi”, „Sienkiewicz”, „Dawigródek”) i Wojska Polskiego (często improwizowanych, np. Brygady Rezerwowej Kawalerii Wołkowysk) w wielu punktach wzdłuż granicy oraz w głębi polskiego terytorium, m.in. pod Kowlem, Sarnami, Baranowiczami, Dubnem, Oranami i Tarnopolem. W organizacji polskiej obrony szczególną rolę odgrywa zastępca dowódcy KOP gen. Wilhelm Orlik-Rückemann.

- Orędzie Prezydenta RP Ignacego Mościckiego do obywateli wydane w Kosowie Huculskim:

„Obywatele! Gdy armia nasza z bezprzykładnym męstwem zмага się z przemocą wroga od pierwszego dnia wojny, aż po dzień dzisiejszy, wytrzymując napór ogromnej przewagi całości bez mała niemieckich sił zbrojnych, nasz sąsiad wschodni najechał nasze ziemie, gwałcąc obowiązujące umowy i odwieczne zasady moralności. Stanęliśmy tedy nie po raz pierwszy w naszych dziejach w obliczu nawałnicy, zalewającej nasz kraj z zachodu i wschodu. [...] Na każdego z was spada dzisiaj obowiązek czuwania nad honorem Naszego Narodu w najcięższych warunkach” („Monitor Polski”, 25 IX 1939, nr 213).

- Dyrektywa Naczelnego Wodza nakazująca unikanie – z wyjątkiem sytuacji „natarcia z ich strony lub próby rozbrojenia oddziałów” – walki z wojskami sowieckim oraz wycofywania się w kierunku Rumunii i Węgier.

- Wieczorem Prezydent RP Ignacy Mościcki i rząd RP przekraczają granicę z Rumunią.

- Początek sowieckich mordów na polskich oficerach i inteligencji, w których oprócz oddziałów wojska sowieckiego i NKWD uczestniczą przedstawiciele mniejszości narodowych II RP kolaborujący z sowieckim okupantem.

„Żołnierze! Bijcie oficerów i generałów. Nie podporządkowujcie się rozkazom waszych oficerów. Pędźcie ich z waszej ziemi. [...]

Pamiętajcie, tylko Armia Czerwona wyzwoli naród polski z nieszczęsnej wojny. [...] Wierzcie nam! Armia Czerwona Związku Radzieckiego – to wasz jedyny przyjaciel. Dowódca frontu Ukraińskiego S. Timoszenko” (faksymile sowieckiej ulotki, cyt. za: Zbrodnia Katyńska w świetle dokumentów, Londyn 1982, s. 11, s. nlb.).

„Wojsko sowieckie wkroczyło około godziny 16-tej i natychmiast przystąpiło do okrutnej rzezi i bestialskiego znęcania się nad ofiarami, co trwało przez cały dzień. Mordowano nie tylko policję i wojskowych, ale tak zwaną burżuazję, nie wyłączając kobiet i dzieci” (zeznania polskiego świadka opisującego wydarzenia w miejscowości Rohatyń w woj. stanisławowskim we wrześniu 1939 r.; cyt. za: Zbrodnia Katyńska w świetle dokumentów..., s. 11).

„Sam byłem świadkiem, jak żołnierze sowieccy polowali na oficerów. Między innymi widziałem, jak jeden z dwóch przechodzących obok mnie żołnierzy, opuściwszy swego towarzysza, począł biec w przeciwnym kierunku, a na pytanie – dokąd śpieszysz – odpowiedział: zaraz wrócę, tylko zabiję tego burżuja” (relacja z zajęcia przez Armię Czerwoną Tarnopola we wrześniu 1939 r.; cyt. za: Zbrodnia Katyńska w świetle dokumentów..., s. 10).

- Zajęcie przez Niemców twierdzy w Brześciu nad Bugiem, po uprzednim opuszczeniu jej przez polską załogę, której udało się wymknąć z okrążenia i połączyć z wojskami Grupy Operacyjnej „Polesie” gen. Franciszka Kleeberga.
- Po trzydniowym boju pod Lwowem z doborową 1. niemiecką Dywizją Górską, 10. Brygada Kawalerii (zmechanizowana) gen. Maczka odchodzi, zgodnie z rozkazem Naczelnego Wodza, w kierunku granicy węgierskiej.
- Początek I bitwy pod Tomaszowem Lubelskim (największej w kampanii wrześniowej po bitwie nad Bzurą) toczony przez Grupę Armii gen. Tadeusza Piskora (połączone armie „Lublin” i „Kraków”, zwane też Frontem Środkowym). Celem sił polskich jest przebicie się w kierunku

Lwowa i granicy rumuńskiej.

Zdjęcia

Rzolnierze Armii Polskiej!

Pańsko-burżuazjny Rzład Polski, wciągnowszy Was w awantu-
rystyczną wojnę, pozornie przewalilo się. Ono okazało się bez-
silnym rządzić krajem i zorganizować obronę. Ministrzy i gene-
ralowie, schwycili nagrabiłone lmi złoto, tchórzliwie uciekli, pozostawiają armię i cały lud Polski na wolę losu.

Armia Polska pocierpiela surową porażkę, od którego ona nie
oprawić wstanie się. Wam, waszym żonom, dzieciom, braciom i
siostram ugraża głodna śmierć i zniszczenie.

W te ciężkie dni dla Was potężny Związek Radziecki wyciąga
Wam ręce braterskiej pomocy. Nie przeciwie się Robotniczo-
Chłopskiej Armii Czerwonej. Wasze przeciwie bez kożyści
i przereczono na całą zgubę. My idziemy do Was nie jako zdo-
bywcy, a jako wasi braci po klasu, jako wasi wyzwolenicy od
ucisku obszarników i kapitalistów.

Wielka i niezwołczona Armia Czerwona niesle na swoich
szandarach procującym, braterstwo i szczęśliwe zycie.

Rzolnierze Armii Polskiej! Nie proliwacie doremnie krwi za
cudze Wam interesy obszarników i kapitalistów.

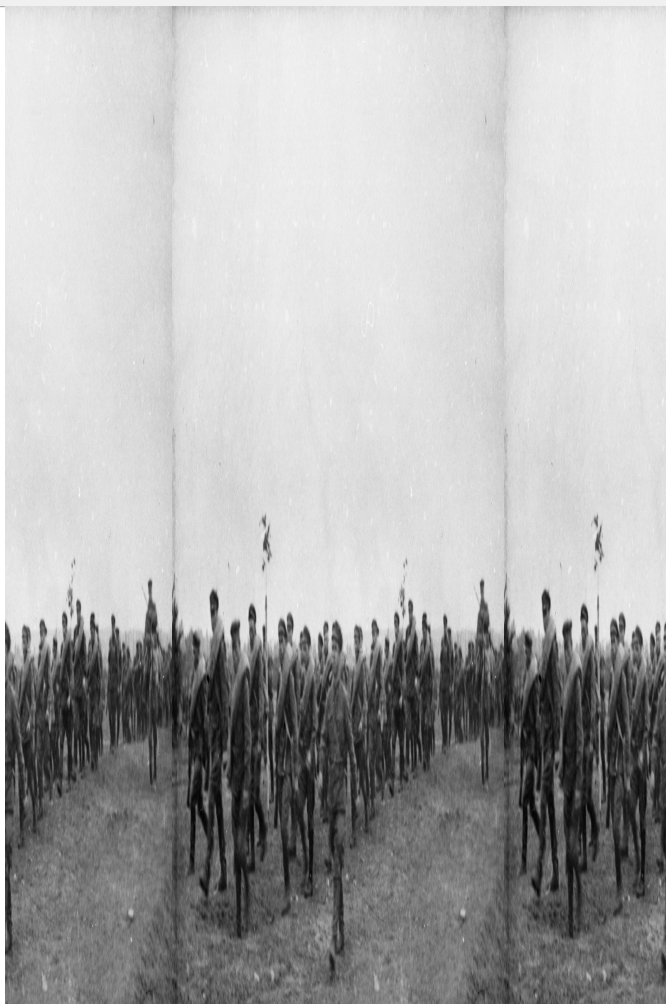
Was przymuszają uciskać białorusinów, ukraińców. Rządzące
kole Polskie sieją narodową rużność między polakami, białorusinami
i ukraińcami.

Pamiętajcie! Nie może być swobodny naród, uciskające drugie
narody. Pracujące białorusini i ukraińcy—Was! procujące, a nie
wrogi. Razem z nimi budujcie szczęśliwe dorobkowe zycie.

Rzucajcie broń! Przechodźcie na stronę Armii Czerwonej.
Wam zabezpieczona swoboda i szczęśliwe zycie.

*Naczelny Dowódca Białoruskiego frontu
Komandarm Drugiej Rangi Michał KOWALOW.*

17 września 1939 roku.

Podziel się:

Drukuj:

[Drukuj tą stronę](#)

[Generuj PDF z tej strony](#)